

פרשת תצווה

עם ישראל כוחו באחדותו ללא יוצא מן הכלל

הכלי יקר על הפסוק "ואלה הבגדים אשר ילבשו חושן ואפוד וכו'". שואל בפסוק זה הזכיר את החושן קודם לאפוד וכשהסבירה התורה לכיצד לעשותם הקדימה את האפוד לחושן וכן כשנשעו בפועל בפרשת פקודי הקדישם ג"כ אפוד לחושן, ועוד שואל הכלי יקר בכל הבגדים נאמר ועשית לשון יחיד וכאן נאמר ועשו את האפוד לשון רבים. על כך שנאמר בלשון רבים מתוך הכלי יקר שמעשה האפוד שבא לכפרה על ע"ז דהיינו על העגל שעשו שגרם שבירת הלוחות שנשא משה על כתפיו לכן לבש הכהן את האפוד על שתי כתפיו כנגד כתפיו בלוחות [של משה וכתוב "שתי כתפות חוברות יהיה לו", זהו כנגד שני הלוחות שהיו בהם חמשה דברות מול חמשה לכן אמרה התורה ועשו לשון רבים מן הטעם שבא לכפר לרבים על מעשה העגל

ולגבי השאלה מדוע פעם הקדים אפון לחושן ופעם חושן לאפוד לפי שאמרו רז"ל במסכת (ערכין טז.) שבגדי כהונה היו מכפרין: חושן מכפר על הדינין, אם לא דנו נכון, אפוד מכפר על עבודה זרה, מעיל מכפר על לשון הרע, כתונת מכפר על שפיכות דמים, מצנפת מכפר על גסות הרוח, אבנט מכפר על הרהור הלב, ציץ מכפר על עזות מצח, מכנסים מכפר על גילוי עריות. לכן הסיבה שהקדים חושן לאפוד כי יותר הקב"ה מקפיד על קלקול הדינין ממה שמקפיד על ע"ז, וראיה לכך מדור הפלגה שכפרו בה' ולא נאבדו מהעולם ואילו דור המבול ע"י שהיה חמס וגזל ביניהם נאבדו העולם, כי אם יחטא האדם אל השי"ת מה יעשה לו ולכן הקדימה התורה את החושן לאפוד

אבל עם ישראל לכבוד ה' הקדימו את עשיית האפוד כי חטא ע"ז חמור עליהם יותר מן קלקול הדינין לכך נאמר ועשו את האפוד כי לשון ועשו משמע לשון עתיד שכך יהיה שיעשו את האפוד תחילה, ועוד סיבה מדוע הקדים חושן שמכפר על קלקול הדין לאפוד שמכפר על העגל כי הקב"ה בידו למחול ולוותר על ע"ז אבל לא על קלקול הדינין בדברים שבין אדם לחבירו כי אין הקב"ה מוחל כי אם בדברים שבינו לבין הבריות, אבל ישראל אמרו בידנו למחול ולוותר על מה שקרה לנו עוות על ידי קלקול הדינין אבל חלק גבוה מי יתיר לכך הקדימו מעשה האפוד.

למדנו מהכלי יקר שהקב"ה הקדים את החושן המכפר על קלקול הדין שהוא מצוות שבין אדם לחבירו יותר מחטא עוון העגל שבא לכפר האפוד ללמדנו כמה חמור הוא בין אדם לחבירו

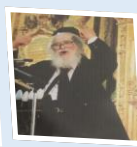
אנו נמצאים לקראת פורים אסתר אמרה למרדכי לך כנוס את כל היהודים היינו תאחד את כולם זה סוד הצלחתו של עם ישראל

הצלחתו של המן לגזור את הגזירה להשמיד להרוג ולאבד ב"מ היא בגלל דבר אחד והוא חוסר אחדות בעם ישראל כפי שאמר המן ישנו עם אחד מפורד ומפורד – עם ישראל מפורדים אין בניהם אחדות לכן אומר המן לאחשורוש זוהי השעה לגזור עליהם גזירה והיא תצליח אפילו המן ידע את הסוד הזה ואכן הגזירה הצליחה

וכנגד מה שגרם לעם ישראל את הגזירה והיא חוסר אחדות עם אחד מפורד ומפורד אמרה אסתר למרדכי כשיבקש מרדכי ממנה להתחנן על עם ישראל אצל המלך, לך כנוס את כל היהודים היינו תחבר בניהם תכנוס אותם שיהיו אגודה אחת ואם יהיה כן ההצלחה מובטחת ואכן אסתר הצליחה כשיש אחדות זהו סוד ההצלחה כפי שמובא בחז"ל על הפסוק "חבור אפרים עצבים הנח לו" אומר הקב"ה אם אפרים – הכוונה לעם ישראל חבור היינו באחדות אפילו שהם עצבים היינו עובדי עבודה זרה שזהו העוון החמור ביותר בתורה ואמר הקב"ה הנח לו היינו שמתד הדין אינה יכולה לפגוע בעם ולכן דורו של אחאב היו יוצאים למלחמה ומנצחים אף על פי שהיו עובדי עבודה זרה כיון שהיה בניהם אחדות, ועובדיה הנביא החביא מאה נביאים כולם ידעו ולא סיפרו למלך אחאב לעומת זאת דורו של שאול היו מפסידים במלחמה אף שהיו צדיקים כיון שלא הייתה אחדות וכתוב חלק ליבם עתה יאשמו היינו שאם ליבם חלוק אין (שבן א) בניהם אחדות מיד אני מאשים אותם אפילו שהם שומרי תורה ומצוות

כותב פלא יועץ

זוהי היה הטעם שלא עשה הקדוש ברוך הוא כליה בדור הפלגה לעומת דור המבול שהרגו כולו למעט נח ובניו לפי שהיה באחדות. לעומת דור המבול שהיו גזלנים ולקויים בין אדם לחבירו וזוהי כוונת הפסוק (בראשית יא ו) "והן עם אחד ושפה אחת לכולם". ועתה כיון שהם באחדות לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, שאין מדת הדין יכולה לשלט בהם. לכן הבה נרדה ונבלה שם שפתם (שם ז) שלא ישמעו איש שפת רעהו, כדי שיכנס מחלוקת ביניהם ויהא מקום למדת הדין לשלט בהם:

לא נאמר, אלא "באחד", שאין השכינה שורה בישראל אלא כשהם באחדות. ולכן תיקן מרדכי משלוח מנות איש לרעהו כיון שהגורם לגרות המן הרע שתתקבל בשמים היא חוסר האחדות שהיה בעם ישראל לכן תיקן משלוח מנות הגורם ומרבה אהבה ואחוה שלום ורעות וכל החוגג את פורים ועדן חסר לו במידת האחדות הוא מחטא את עצם מטרת פורים וכן חייב אינו לבסומי וכו' היין כנס למוח ואזי המחיצות הקטנוניות יורדות ואז הוא רואה את חבירו באור חיובי ושוכח מכל המוחין דקטנות ולכן גם שמחים ומתחפשים ורוקדים ומטשטשים את הגבולות כיון שעל ידי השמחה אדם יותר סלחן יותר ותרן וממלא מתרבה האחדות בעולם צריך לדעת שכל פירוד מקורו בסי"א שמשם כוחו

מלחמת ששת ימים הכל היה רצף של ניסים כיון שהיתה אחדות נפלאה כתוצאה מהפחד של המלחמה העתידה שכבר "הריחו אותה באויר" אמר רב אליהו לופיאן זצ"ל כיון שיש אחדות הניצחון כבר בפנים ואכן היו ניסים גלויים אין חסכון בכך שכל אחד נוהג כרבותיו כעתו כמנהגו אבל הלב צריך לאהוב ולקבל כל אחד בשווה ולהזהר מאד בכבודו של השני **הרמב"ם באגרת לבנו רבי אברהם** ז"ל ואל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת הממלכה (המאבדת) הגוף והנפש והממון, ומה נשאר עוד ראיית לבנים השחירו (בני אדם שפניהם היו לבנים והשחירו פניהם) ופחות (מושלים) נפחתו, ומשפחות נספחו ח"ו ושרים הורדו מגדולתם, ועיירות גדולות נתערערו וקיבוצים (קבוצה של אנשים) נפרדו וחסידים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו ונכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת. נביאים נבאו וחכמים חכמו, ופילוסופים חפשו ויספו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה, (ושכל כך קשה היא המחלוקת שכמה שידברו בגנותה עדין "לא יצאו ידי חובה") לכן שנאו אותה ונוסו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וגואליה ורעיה. וגם אל כל שאר שבכרם אוהב מדנים התנכרו ורחקו קרבתם פן תספו בכל חטאתם עכ"ל

מרו הרב שטיינמן זצוק"ל כותב באגרת (תשס"א) "כשמדברים על חילונים שצריכים לחזור בתשובה מבינים שהם אוכלים "נבילות וטריפות וכדו' וחושבים על עצמנו מה אנחנו צריכים לחזור בתשובה אנחנו הרי לא אוכלים, אבל יש "נבילות וטריפות" גם אנחנו אוכלים! ומהו שנת חינוך, מחלוקת, וכל הדברים שבין אדם לחברו עכ"ל

המשנה ברורה סימן קנו ס"ק ד' כותב בשם הסמ"ג שישנו לאו דאורייתא "שלא יהיה כקורח וכל עדתו" היינו שאסור להחזיק במחלוקת כלל וכל המחזיק במחלוקת עובר על לאו זה.

סיפר הרב לוגסי על אביו שדך בחצר עם כמה ש"כנים, ובאחד הימים פָּרַצָה מחלוקת בין הש"כנים פֶּעֻטָיו שֶׁל קַלְקוּל שֶׁנֶגְרַם בְּחֶצֶר, אָבֵל בְּסֹף הַפֶּלַל לֹא הָיָה אֶלָּא סְתִימָה שֶׁל צְנוּרוֹת... וּתְקוּפֹת זָמַן שֶׁל שְׁבוּעוֹת רְבוּת נִמְשָׁכָה הַמְחַלְקוֹת, וְכָל הַחֶצֶר הָיְתָה כְּמִרְקָחָה, פְּשָׁל אֶחָד מִטִּיל אֶת הָאֲשָׁמוֹת עַל חֶבְרוֹ. כְּמָה צַעַר וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ, רְכִילוֹת, לְשׁוֹן הָרַע מְלָאוּ אֶת אוֹרֵהָ שֶׁל אוֹתָהּ חֶצֶר נוֹשֶׁנֶת, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְיַד אֵיזָה הַסֶּדֶר וְהִזְמִינוּ לְבַעַל מְלָאכָה לְתַקֵּן אֶת הַנֶּזֶק. אוֹלָם גַּם בְּבוֹדוֹ לֹא נִשְׁתָּוּ הַשְּׂכָנִים בִּינֵיהֶם, עָקֵב הַמְחִיר שֶׁדָּרַשׁ עֲבוּר הַמְּלָאכָה, שֶׁהָיָה נֶרְאָה מְגֹנָם בְּעֵינֵי דַרְבֵי הַחֶצֶר, וְשׁוֹב הַתְּחוּלָה הַמְהוּמָה. אָבִי ע"ה הִזְדַּרְוּ [הַגַּם שְׁלֹא הָיָה שֵׁנָה לְשִׁטַּח הַקֶּשֶׁר לְצַנּוֹר הָיָה]. הוּא יָדַע, כִּי עֵתָה שׁוֹב וְתִגְלַע הָרִיב, וְעוֹד בִּיָּתֵר תִּקֵּן. הוּא בָּא בְּדַרְבָּי עִם אוֹתוֹ בְּעַל מְלָאכָה וְאָמַר לוֹ: 'אֵתָה, טַל אֶת הַנֶּזֶק מִשְׂכָּנֵי - וְאַנִּי אוֹסִיף לָךְ מִפִּיִּסִי אֶת הָעֶדֶף, וְגַם מִיָּד לְמִלְאכָה... וְתִשְׁקַט הָאֶרֶץ... הַבַּעַל שֵׁם טוֹב רָאָה רַב אֶחָד שֶׁנִּשְׁקַל לְבָנוּ יְחִידוֹ, אָמַר לוֹ: תִּאֲמַרְנָי לִי שְׂאֵנִי אוֹהֵב אִף אֶת הַפְּחוֹת שֶׁבַּפְחוֹתֵי. וְכֵל מָה שֶׁתּוֹכַל לַדְּמוּת מִן הַפְּחִיתוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֶה, אוֹהֵבוֹ אֲנִי יוֹתֵר מִמָּה שֶׁאֵתָה אוֹהֵב בְּנֵךְ יַחֲדָךְ. עַד כְּמָה רָאוּי לוֹוֹתֵר מִלְּפָנַי בְּנֵי אָדָם. חוֹסֵר וְיֹתֵר זֶה הַבְּסִיס לְמַחְלוקֹת **מסופר על** הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל ('אישי צדיק היה', עמ' 78): פעם אחת, הוזמן רבי אריה לבית המשפט, לתביעה שיפוע שטר שהוא חתום עליו כערב. תמה הרב על כך, מאחר שלא היה זכור לו כלל שחתם על השטר הנזכר. הופיע הרב בבית המשפט ומשפט נוכח לדעת כי חתימתו זויפה, ובעל החוב נצב מולו, כשהוא משפיל עיניו מרוב בושה על מעשה הזיוף. כדי לא לביישו, הודה הרב שזוהי חתימתו שלו, ואך בקש מהשופט שיטיב עימו ויאפשר לו לפרוע השטר בתשלומים חדשיים. במשך שנים אחדות, שלם הרב מכיסו 28 ל"י לחדש [סכום גדול באותם הימים] על שטר שלא חתם עליו מעודו ובלבד שלא ילבין פני חבירו ברבים. (אשרי כנסת ישראל שאלו בניה), נלמד מרבי אריה לוי שהסכים לשלם ולוותר מכיסו הון עתק לאדם שפל ובלבד שלא לבייש יהודי קל וחומר שאדם צריך לוותר ולמנוע מחלוקת **אמר רבי מנחם מנדל מורגנשטרן מקוצק**... אוֹלָם אֶסוּר לָךְ בְּשֵׁים פְּנִים וְאֶפֶן לִזְמַר: יִדְעָנוּ שֶׁל פְּלוֹנִי אוֹ עֵדָה פְּלוֹנִית אֵינֶנָּה יְדַעַת פְּלוֹנִי! גַּם אֶת יְדַעַת זולָתָךְ יֵשׁ לְכַבֵּד...!!! (אֶמֶת מְקוּלָּץ סִפְרָא, עַמִּי קַל). כִּן מְנַחֵה בֵּין י"ג מְדוֹת הַמִּיחָסוֹת לְרַבֵּי יִשְׂרָאֵל סִפְרָא: לְהִזְהַר בְּכַבֵּד קָל אָדָם, וְאֶפְלוּ שֶׁל זֶה שְׂאֵינְנוּ עִמּוֹ תְּמִימֵי יְדַעָה...!

סיפורים מחזקים- מרן הרב חיים קניבסקי זצוק"ל

השבוע יחול פטירת מרן הגאון הרב חיים קניבסקי לכן נביא קצת מסיפוריו

מרן הרב חיים זצוק"ל- תלמוד על נטילת ידיים וידך התראפ

ספר הבחור משה ג'... יום אחד חש שידו אינה מתפקדת. הלך לאורטופד בכיר, שנסה לעשות לו תרגילים מתרגילים שונים, ומשכל אלה לא צלחו, ולא שפרו את המצב, בצע בדיקה נוספת שבסופה הודיע שיש לו שיתוק מלא ביד, ובדרך הטבע אי אפשר להתרפא מכך בעולם. "קבלתי את הבשורה בהלם של ממש", מספר משה. "אני בחור צעיר והידיעה שלא אוכל עוד להזיז את היד, נפלה עלי כרעם ביום בהיר. לא נותר לי אלא להשלים עם העבדה, ולהתפלל אל השם יתברך, אולי יחוס, אולי ירחם." "לאחר כמה ימים עליתי לביתו של הגאון רבי חיים קניבסקי וספרתי לו את כל המעשה, ואת הצער האים הנגרם לי בעקבות השיתוק המלא ביד. הגר"ח התבונן בי, ובדי, ואחר כך אמר: תלמוד הלכות נטילת ידיים במשנה ברורה, ורפואה שלמה. יצאתי מביתו של הגאון שליט"א בשמחה רבה, ומתוך עידוד רב, ומיד החלתי ללמוד את הלכות נטילת ידיים עם המשנה ברורה. והנה הפלא – ופלא, מיד בתחילת הלימוד חשתי הקלה רבה, ויכולתי כבר להזיז מעט את היד. עבר יום נוסף, והרגשתי שפור של ממש בתוזה, ולאחר עוד יום חזר המצב לתקנו כבראשונה. כשהזרתי אל האורטופד, והראיתי לו שאני מזוי את היד, הוא פשוט לא למראה עיניו. 'התרחש כאן נס למעלה מדרך הטבע', אמר". הסיפור עוד לא נגמר בעבור מספר שבועות שוב החל הבחור להרגיש כאבים בידו, והשתוק חזר אליו. "יכולתי להעזי שהשדבר קרה מפני שיומים לפני כן התרשלתי בהוראתו של הגר"ח, בלימוד הלכות נטילת ידיים. והנה, רק חזרתי ללמוד, והחולתי שוב לשון את ההלכות, פסקו הכאבים".

קיצד הרבנית קניבסקי הפרידה בת ישראל מגוי

מעשה בבחורה טובה, שלמדה ב'בית יעקב', ואף הצטיינה במדותיה סימה את הסמינה, והחלה לעבוד במקום חלוני. בבוקר מאד לא בהיר אחד מגיעה השמועה הלא טובה אל הוריה שיחיו, שבתם מתכוונת להנשא לא רק להודי שאינו דתי, אלא ל... ערבי שנבד גם הוא באותו מקום בתפקיד בכיר, והשנים החליטו להתחתן. ההורים המזועזעים נסו לשכנע את בתם לסגת בה מהמעשה החמור. ואף שגרו אליה שליחים רבים, אבל כל דבריהם נפלו על אזנים ערלות. הבת הודיעה בתוקף שהיא נחושה בדעתה להתחתן עם הערבי ההוא, ולא יעזור שום דבר. כנסיון אחרון להניאה מלבצע את הצעד הנורא, הצליחו ההורים להביאה אל גיטת, הרבנית קניבסקי ע"ה. הרבנית ישבה עם הנערה במשך למעלה משעה, ונסתה אף היא לעצור בעדה, אבל גם לאחר כל מסכת השכנועים, לא חזרה בה הבת מהחלטתה. בשלב מסים, אשר מאמצי השכנוע הגיעו לשיאם, פנתה הבת הסוררת אל הרבנית ואמרה לה: "אני חוזרת ומודיעה שלא אחזורבי מעצם ההחלטה, כי זה האדם בו אני תפצה (רח"ל), אבל כיון שאני רואה שהרבנית מתאמצת כל כך עבורי, לניי מוכנה לכך שהרבנית תורה לי לעשות מצוה מסוימת, ואני ואני מבטיחה לך את המצוה ההיא... והרבנית קניבסקי חושבת לרע, ואומרת לבת: "את יודעת מה, תקבלי על עצמך לומר מדי יום פרק תהלים אחד". הבת מסכימה, ואז פונה אליה הרבנית ואומרת: "אבל בואי נתחיל כבר עכשיו"... גם לכך מסכימה הבת, והרבנית לוקחת את ספר התהלים ופותחת אותו באמצעיתו, בתנועה סתמית. הפרק שנפתח ונגלה לעיני השתיים, הרבנית, והבת ההיא, היה פרק מ"י. הרבנית מתחילה לומר את הפסוק הראשון, והבת אחריה: "שפטני אלקים וריבה ריבי מגוי לא חסיד, מאיש מרמה ועולה תפלטני". למקרא הפסוק, החוירה הבת בצורה נוראה, ועמדה להתעלף. שמה היה 'ריבה', והפסוק אומר במפורש 'ריבה ריבי מגוי לא חסיד!!!' לא עוברות שניות ספורות, והיא פורצת בבכי מחרד, ומודיעה לרבנית שהיא מסירה מעל עצמה את החטא הגדול. "ראיתי עכשיו את האלקים, היא מרמה בעודה מתעפפת ומיללת בבכי, "הקביה פונה בעצמו אל 'ריבה', ומראה לה את הדרך הכנונה, וכיצד ארהיב עוז בנפשי לעשות אחרת?! הרבנית קניבסקי ע"ה הוסיפה וצינה שלא רק תחלתו של הפסוק מתאימה ל'חתי' הערבי, אלא גם המילים "מאחש מרמה" הבאות לאחר מכן, וצטטה את אביה, מו"ח מרן הגר"ח אלישיב זצ"ל, שהיה אומר תמיד למקורביו שתכונתם של הערבים אינה מתבטאת רק בעל חרב תהיה, אלא הם גם עם שקרן ונוכל, שאי אפשר להאמין לאף מילה היוצאת מפיהם.

החגב שהגיע לביתו של מרן הרב חיים

אל הגאון רבי חיים, הגיע אדם צעיר שהיה נתון בסערת נפש גדולה, ואמר שברצונו לבקש מחילה מהגר"ח. כששאלוהו מה ארע, ספר כדלהלן: בישיבה בעלי תשובה בה אני לומד, הזדמן לנו ללמוד על החגבים. מגיע השעור ספר את הידוע מזה כבר, שכאשר הגר"ח קניבסקי עסק בלמוד הלכות אלו, הגיע לפתע חגב אל החלון שלצדו ישב ולמד. והגר"ח צפה בסימני החגב, ועל פי מה שראה, כתב את ההלכות בספרו. הבחור המשיך לספר שכאשר שמע את הדברים יוצאים מפי הר"מ שלו, הגיב אומר: "אני לא מאמין בספר זה"... "והנה, כאשר חזרתי לביתי, הזדעזעתי גלגלתי שהחזר שלי התמלא חגבים! לא היה לכך שום הסבר טבעי, כי בחזרי הבית האחרים לא היה לו חגב אחד, וגם בכל האזור לא הסתובבו חגבים. "הבנתי מיד שהדבר בא אלי כעונש מן השמים, על שזלזלתי בכבודו של הגר"ח, ולכן באתי עתה לבקש ממנו מחילה", אמר הבחור בקול מלא חרדה. הרבנית קניבסקי ספרה לי שבעלה הגר"ח שמע את הדברים, חיך בעונה מרמה, ואמר שכמובן הוא מוחל. הנוחכים בחדר התרשמו שענותו היא כה גדולה עד שאין הוא מתיחס לכך כלל. לאחר מכן חזר הצעיר לביתו, ואז ארע הפלא השני. כל החגבים נעלמו והיו כלא היו.

הרב חיים פסק לפרופסור שיתענה לכפר על מה שאכל לזכות לתורה מעשה נורא אירע אצל הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי. בין העומדים בתור בבית הגאון, היה גם מהנדס בכיר, פרופסור גדול בתחומו, כבן שמונים וחמש או תשעים שנה, יהודי חרד וירא שמים, שכל בניו וננותיו הולכים בדרך של וחובשים את בתי המדרשות. הפרופסור סיפר להגר"ח בפנים כבשושתי שהוא אינו מצליח להבין דף גמרא וגם לאחר ניסיונות שנמשכו עשרות שנים לא עולה בידו הדבר. פרופסור במתמטיקה כן, להבין את הגמרא לא מבין. הוא המשיך וסיפר שהדבר מציק לו מאוד, שכן בשיעורי הלכה הוא עוד מסתדר בצורה כל שהיא ויש ביכולתו להבין הלכה במשנה ה ברורה, אך כשמגיעים לגמרא, המוח שלו נסתם, הופך לאפס מאופס. בצער רב, וצריך לציין

שמדובר ביהודי ירא שמים אמיתי ובהחלט אפשר להבין עד כמה הבעיה הזו מציקה לו, במיוחד לאור העובדה שכל צאצאיו הולכים בדרך התורה והיראה.

והנה, סיפר הגר"י זילברשטיין, פתח לפתע הפרופסור את פיו ואמר ל' רבי חיים שבתוך כדי עמידתו כאן, יתכן והתגלתה לו הסיבה המונעת בעדו לצלול אל דף הגמרא. בעניים דומעות סיפר את עברו ואת קורותיו ומה שעבר עליו בימי ילדותו, אך לפתע קטע הפרופסור את שיחזור הדברים ועבר לספר על מקרה שאירע עם הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, כאשר אם ובעבר הגיע עם ילדה בן השבע עם הגאון וסיפרה לו בדמעות שפתע עבר לו כל החשק ללמוד. הגר"ע הירחר מעט והשיב לה שמן הסתם אכל הילד דבר שאינו כשר וזו הסיבה לטמטום המוח שלו. תמחה האם: הרי בית אצלנו הכל כשר. איננו מכניסים לביתנו מצרך כלשהוא שיש עליו ספק? והגר"ע בשלו. בקדושתו היתירה "הריח" שהסיבה לטמטום של הילד היא אוכל לא כשר. הלכה האשה לביתה והחלה לברר ביתר שאת את מקורות האוכל הינכנס לביתה. ומה התברר? באותו ישוב אצלי הרב את השוחט המקומי ופסלו לשחוט לבני העיירה. השוחט היה חצוף גדול והמשיך לשחוט למרות גורתו של הרב. באותם ימים ערכה אחת המשפחות בעיירה חתונה לבנה, ובקשה כנראה ליהנות ממחיר מוזל, והזמינה את הבשר אצל השוחט ההוא. הילד השתתף בחתונה ואכל מהבשר שנשחט על ידי השוחט שנפסל. חזרה האשה אל הגר"ע וסיפרה לו דברים כהווייתם "זו הסיבה לטמטום של הילד", פסק הגאון. לשאלת האם על לעשות וכיצד לתקן את הפגם, הורה רבי עקיבא איגר שיעלו את הילד לארץ ישראל ושעוסק שם בתורה. ואכן הילד עלה ארצה, וצמח לאחד מתלמידי החכמים הגדולים שבירושלים. המשיך הפרופסור "גם במקרה שלי התחיל טמטום המוח מגיל צעיר, בתקופת לימודי ב"חיידר" שבעיירה, ולכן, סיפר הפרופסור ברטט ובחלחהל, עלה בדעתי שאולי גם אצלי אירע דבר כזה. הוא חשב וחשב עד שנזכר שכשהיה ילד תשע ראה האצל חבירו הגוי בשר חזיר ולפתע אחזו בולמוס ולא היה יכול להתגבר על עצמו עד שטעם מהבשר ההוא, למרות שידע שמדובר באיסור חמור. ומאותו רגע שטעמתי מהבשר הטרף, נסתתמו כל מעיינות הדעת שלי ולא יכולתי להבין את הגמרא שלמדתי בחיידר, סיפר הישיש כבן התשעים בבכיה, ושאל את הגר"ח מה לעשות כדי לתקן את החטא ההוא. הגאון הציע לו שיצום יום אחד כדי להקיא מתוכו את אכילת בשר הטרפיפה, וגם שהפרופסור טען שיהיה לו קשה מאוד לבצע זאת ובקושי הוא צם ביום כיפור, מחמת גילו המבוגר ומצב גופו. אמר לו רבי חיים שיתענה בכל זאת לצום.

קניבלת עונש זה כיון שביתת תלמיד חכם

סיפור מוזעזע ונוקב יוודר עד חדרי בטן, סיפר בליל שבת האחרון הגאון ר' יהודה אריה דינר, רב בית כנסת דברי שיר ב"ב, לפני שבועות אחדים נולד לאברך מירושלים תינוק ללא רגליים, ל'יע האברך שנרעש ונפחד מכך הגיע לבית הגר"ח קניבסקי לשאול על מה עשה ה' ככה. " פגעת בתלמיד חכם ולכן נולד לך ילד כזה" השיב הגר"ח לאברך, " אבל איני זוכר מקרה שפגעתי בתלמיד חכם " התגונן האברך, " שוב לביתך ונסה להזכר " ענה הגר"ח. לאחר שבוע חזר האברך לבית הגר"ח ואמר כי נזכר שבבחרותו באחד מגדולי ראשי הישיבות בדור שעבר, במר ליבו ביקש האברך תיקון. הגר"ח הגיב באמרו שאינו יכול לעזר לו משום שהז"ל אמרו, " כל המבזה תלמיד חכם אין תרופה למחלתו" האברך פרץ בבכי ושאל מה יוכל לעשות שלא יזקק בעתיד. " תעלה לקברו יחד עם מנין ותבקש ממנו מחילה. לאחר מכן קנה את ספריו של אותו ראש ישיבה ותרום אותם לישיבות שילמדו בהם " ענה הגר"ח.

מרן הרב חיים -חפש אדם שפגעו ושותק ובקש ברכה לפני בטן

מעשה באברך חשוד בנים, שהיה נוהג מדי פעם לבוא ולהתברך אצל הצדיק רבי חיים קניבסקי שליט"א, הרב היה אומר: "ברכה והצלחה", ובוזה תם העניין. יום אחד האברך נגיש לרב ואמר לו: "כבוד הרב, הפעם איני מבקש ברכה, אני מבקש שהרב יגזור עלי זרע קודש של קיימא", הרב אמר שלא הוא יכול לגזור על כך. האברך שאל: "א"כ מי כן יכול לגזור?", השיב לו הרב: "חפש יהודי שמצליח לעצור את עצמו בשעת כעס כאשר מישוה פוגע בו ומבזה אותו, ובכל זאת מתגבר על טבעו ואינו עונה, ובקש ממנו שיברך אותך באותה עת". האברך יצא מהרב מאוכזב, כיצד יוכל למצוא דבר כזה! הוא התפלל לקב"ה שיגזור לו למצוא יהודי שמתגבר על כעסו ושיזוכה ממנו לברכה. לאחר שבוע הגיע האברך לבר מצוה של ידיד, ומצא מקום ליד אדם שהיה שקוע רובו ככולו במנה העיקרית. כעבור שתי דקות נגיש אליהם מישוה עצבני והחל לצעוק ולבזות את האיש שיושב לידו: "אתה לא מתיביש... לאכול ככה שניצל עם חמוצים לאחר שעשית לי חמוץ על הלב?! איך העזת לבנות ככה מולי ולחסום לי את האויר?!" האדם שישב ליד האברך החל להחליף בבעים והשכן הכועס התחיל בקללות עסיסיות... האיש המבוזה החל להתחמם וכמעט שהגיע לרתיחה של ממש, הוא כבר רצה לקום ממקומו ולשבור כסא על שכנו המעצבן, אלא שאז הוא שמע קול מתחנן מהאברך היושב לידו: " בבקשה, תתגבר!! "

"מה?!!", הוא תמח, אך האברך אמר: "אני מבקש ממך, עצור את כעסך, תבליג, שתתקן, אל תענה לו, תתגבר, עמוד בניסיון... בבקשה..."

"מי אתה בכלל?! ומה אתה מתערב?" "הסברים אחר כך", אמר האברך, "קודם תתגבר, אח"כ תברך, הסברים בסוף?" "מה יש לך?!", הוא שאל, "לברך?! להתגבר?! מה אתה רוצה?" "תראה, אני נשוי עשר שנים בלא ילדים, ואני מבקש ממך שתברך אותי שאזכה לבנים צדיקים." "יהודי יקר, טעית בכתובת, אני בכלל לא יודע לברך!", אמר לו ברוע וברחמים. "אין בעיה", אמר לו האברך, "חזור אחרי: אני מברך את ראובן בן מנה שישוכ לזרע של שרל קיימא השנה!" הברכה כמובן התקיימה ולאחר שנה נולד לאברך בן והרב קניבסקי היה הסנדק. **בכזות לימוד בפורים זכה לבן גדול** עולם סיפר האדמו"ר רבי מנחם מקוצק לחסידי, שפעם אירע ביום פורים שכל העולם היה עסוקים באותו זמן בסעודת פורים ובשאר מצוות היום, ובדיקו באותה שעה ישב הרב מביאלא והיסק בתורה, ונעשה רעש גדול בשמים מזה, כי אלמלא הוא היה לומד, כל העולם כולו היה נמצא ללא תורה והיה גדול החורב, ולכן נתנו לו מן השמים בן צדיק שהאיר את העולם בתורתו הקדושה הלא הוא האדמו"ר מסוכטשוב - בעל האבני נזר

[א] גם הנשים חייבות לשמוע מקרא מגילה, אף על פי שיודעין לקרות ישמעו מן האנשים ואם האיש קרא בבית הכנסת לא יברך לנשים וגם האשה לא תברך [ה"ע חולק שיכול לברך לאשתו על מקרא מגילה ושהחיינו אף על פי שיודעות לברך]:

[ב] אם הקורא חרש או שוטה או קטן השומע ממנו לא יצא ידי חובה וצריך לחזור ולקרותה בברכה מיהו אם שמעה מחרש יחזור ויקראנה בלא ברכה משום שיש הסוברים שומע מחרש יצא ואם שמעה מקטן שהגיע לחינוך או מאשה יחזור ויקראנה בלא ברכה [ה"ע בשעת הדחק יכול לשמוע מאישה]:

[ג] קראה מתמנמם הואיל ולא נרדם בשינה יצא ולכתחילה צריך לחזור ורק בדיעבד שסיים המגילה כולה יצא אבל השומע מתנמנם לא יצא וצריך להזהר בדבר זה שהוא מצוי:

[ד] הקורא את המגילה צריך לברך מעומד בין בתחלה בין בסוף אפילו הוא קוראה יחיד בביתו, אבל קריאתה אין צריכה מעומד [ה"ע לגבי הציבור יש שנהגו לעמוד ויש שלא נהגו וכל אחד יעשה כמנהגו], ורק השליח ציבור קוראה מעומד מפני כבוד הציבור, וצריך לפשוט כולה [ה"ע וזהו שלא תיגרר בארץ]:

[ה] מי ששכח ולא בירך שהחיינו, אם נזכר אחר שהתחיל יברך במקום שזוכר, אם נזכר עד אחר שכבר קרא גם פסוק עשרת בני המן, לא יברך שהחיינו [ה"ע יכול לברך עד לפני סיום המגילה]:

[ו] אם השמיט הקורא מילים בקריאתו אפילו מילים שאין מפסידים ענין הקריאה לא יצא ידי חובה, ומי שיש בידו מגילה שאינה כשרה ישמע משליח ציבור וישתוק:

[ז] נוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם, והם איש יהודי וכו', בליה ההוא וכו', ומרדכי יצא וכו', ליהודים היתה אורה וכו', וכשאומר פסוק בליה ההוא בקול רם וניגון יסיים תיבת המלך בקול רם וניגון ביותר, ויש נוהגים לומר גם כן פסוק כי מרדכי היהודי וכו' ובבגד לא נהגו בפסוק זה:

[ח] צריך לומר בתחילת חמש מאות איש ואת פרשנדתא וכו' עשרת בנשימה אחת, ויארך בוא"ו של ויתא, והמנהג להכות ברגליו כשאומרים שמות עשרת בני המן:

[ט] צריך להזהר לקרות תיבת "ואת" הנזכרים בעשרת בני המן מתוך המגילה, כי יש טועים מחמת המהירות של נשימה אחת לקרות כל תיבות של "ואת" הנז' בעל פה, וכשאומר "ויקרי" יגע בתפילין וינשק, וכשאומרים "את אגרת הפורים" יענה המגילה:

[י] החכם צבי זצ"ל היה טופח בסנדלו כשמזכיר שם המן בקריאת המגילה, ואני רגיל להכות ברגלים בשם המן הראשון הכתוב בפסוק "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא האגגי", והמן האחרון בפסוק "כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים חשב":

[יא] אסור לאכול קודם קריאת המגילה, ואם יש לו מגילה כשרה בבית הכנסת בזמן קריאתה, ואינו רוצה לצאת בברכת החון אלא לברך לעצמו רשאי, ויברך בלחש:

[יב] טוב שיעמדו שני אנשים אצל השליח ציבור מימין ומשמאל, ויאמר השליח ציבור לפני הברכה ברשות מורי ורבותי ויברך ויקרא, ומנהג עירנו שיעמדו הקהל בעת הברכה בתחלה ובסוף, וכל אדם צריך שגולל ואחר כך יברך ברכה אחרונה, ויהוה שלא יברך בעת שהוא גולל המגילה:

[יג] הקורא יחיד יגד גם ברכה אחרונה של המגילה [ה"ע חולק שאין לברך]:

[יד] אומרים על הנסים בתפלה וברכת המזון ביום י"ד, ולא ביום ט"ו, ואפילו מקום שקורין המגילה בט"ו משום ספק אם היתה מוקפת חומה מימות יהושע לא יאמרו על הנסים בתפלה וברכת המזון מפני חשש הפסק [ה"ע

האומרים על הנסים יש להם על מה לסמוך ועדיף שלא יאמרו] ולקרא ב"ויבוא עמלק" בברכה מותר [ה"ע המברכים על התורה יש להם על מה לסמוך]. אם שכח ביום י"ד ולא אמר על הנסים אין מחזירים אותו, אלא בתפלה אומר אחר א-להי נצור נודה לך ה' אחד ואחד על הנסים וכו', ובברכת המזון יאמר אחר סיום הברכות הרחמן הוא יעשה לנו נסים כשם שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה ובימי מרדכי וכו':

[טו] חייב כל אדם ליתן שתי מנות לשני עניים לפחות [ה"ע איש ואשתו אב ובנו הסמוך על שולחנו נחשב כשניים], וכל המרבה ברוך יהיה, והשיעור הוא אם נותן אוכל צריך שיהיה בו ג' ביצים שהם כ-135 גרם, ואם מעות שיעור שיקנה שלשה ביצים פת [ה"ע מעיקר הדין מספיק פרוטה וטוב לתת שיעור

סעודה לחם ולפתן], ואפילו עני המתפרנס מצדקה חייב במתנות לאביונים והפרי חדש פוטר, וכתוב בספר תורה לשמה שיוכל אביון אחד ליתן לאביון חבירו וזה גם כן חוזר ונותן בחיבור:

[טז] חייב לשלוח כל אדם לחבירו שני מנות דהיינו שני מיני אוכלים וצריך להניח כל מין בכלי אחד בפני עצמו ולא יניח שניהם בכלי אחד [ה"ע מעיקר הדין אין צריך שני כלים ולכתחילה יש לשלוח את שני המנות בבת אחת] ומשלוח מנות צריך לשלוח לגדול אבל מתנות לאביונים אפילו נתן לקטן יצא ידי חובה:

[יז] האשה חייבת גם כן במשלוח מנות ומתנות לאביונים, ובגד שקורין המגילה גם בט"ו בלא ברכה משום ספק מוקפת חומה, צריך לקיים ביום ט"ו סעודה ומשלוח מנות ומתנות לאביונים אחד אנשים ואחד נשים, ורק אין מרבין בהם כמו יום י"ד [ה"ע עיר שהיא ספק ביום ט"ו טוב לקיים סעודת פורים ומשלוח מנות]:

[יח] אבל תשך של אב או של אם יקיים משלוח מנות אך לא ישלח להרבה בני אדם אלא יקיים המצוה הזאת באדם אחד דוקא, ולו לא ישלחו אחרים כלל [ה"ע חולק שמתור לו לשלוח משלוח מנות ואבל תוך שבעה לא נהגו אבילות בפרהסיא בפורים]: [יט] מצוה להרבות בסעודת פורים,

ועיקר הסעודה ביום, ואם עשאה בלילה לא יצא ידי חובה, ומנהג יפה לאכול זרעונים בפורים זכר לאכילת זרעונים שאכלו דניאל וחבריו ועשה להם הקב"ה נס בזה[ה"ע סעודת פורים שנמשכה ללילה יאמר על הנסים אלא אם כן התפלל ערבית בסעודה]:

[ך] מנהג יפה לכתוב עמלק והמן ולמחותם, וקודם שימחם ידרוס ויכה עליהם בסנדלו, ולא ימחם ברוק שבפיו אלא במים מזוהמים, ואם יש שזכר לפניו ימחם בשכר וסימן תנו שכר לאובד:

[כא] אין לעשות מלאכה בפורים לכבס וכדומה בין ביי"ד וכן ביום ט"ו לנהוגים מספק ואין מסתפרים הישראלים אפילו אם חל יום י"ד גרבר שבת:

[כב] ילבשו בפורים בגדי שבת או בגדים חשובים, ולא ילבשו בגדי חול, זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו: ע"כ הב"ח

אסור לאכול קודם קריאת המגילה עוגה או לחם בשיעור כביצה [בלי קליפתה - 50.4 גרם]. וגם הנשים צריכות להזהר בזה. ואולם, בעיקר הדין מותר לאכול פירות או אורז וכיוצא, וכן מותר לשתות תה וקפה. ומאחר ורוב העולם קוראים את המגילה בליל י"ד, שזה מוצאי תענית אסתר, אם רוצים, רשאים לאכול עוגה יותר משיעור כביצה, ובלבד שימנו אדם שיזכיר להם לקרוא את המגילה. (צה) טוב להחמיר לטול את הידיים קודם קריאת המגילה, כדי שיוכל לגעת במגילה בידיו ממש, ולא באמצעות מטפחת. (עו)

לכתחילה צריך לקרוא את המגילה עם נגינת טעמי המקרא שלה. אולם אם אין בציבור מי שיועד לקרוא עם הטעמים, יקראה בלי טעמים. (נח, פו) טוב שכל אדם יחזיק בידו מגילה אפילו שאינה כשרה, כדי שאם לא שמע כמה מילים, ישלים ממנה מהר וידביק את הקצב עם החון. ואינו רשאי להמשיך לשמוע ובסוף הקריאה להשלים מה שלא שמע, מאחר וצריך לשמוע את כל הקריאה על הסדר. ומכל מקום אם לא שמע ענין שלם במגילה, כגון המעשה של בנת ותרש, אינו יכול להשלים אלא מתוך מגילה כשרה דוקא. (עט)

יש להזהר לקרוא את המגילה בדקדוק נכון, ולא יחליף בין מלעיל למלרע וכיוצא, שפעמים רבות משנה את משמעות הענין. כגון תיבת "באה", שפעמים קריאתה מלעיל שמשמעותה לשון עבר, ופעמים קריאתה מלרע שמשמעותה לשון הווה. כדלהלן: בפסוק (פרק א פסוק יז): לְהַבִּיא אֶת וְשֵׁתִי הַמְלִיכָה לְפָנָיו וְלֹא בָּאָה, וּבפסוק (פרק ב פסוק יג): וַיְבֹרֶךְ הַנְּעִימָה בָּאָה אֶל הַמְּלִיכָה, וּבפסוק (פרק ב פסוק יד): בְּעֶרְבֵי הַיָּמִים הַבָּאִים וּבְבֶקֶר הַיָּמִים שָׁבָה, קורא מלרע. (פ)

קרי וכתוב - כשיגיע הקורא במגילה לפרק ח פסוק יא, יכפול: לְהַשְׁמִיד לְהַגְלִי אֶלְבָּד, וְלַהֲרֹג וּלְאֶבֶד. וכן יפסק ח פסוק ב, יכפול: וְאִישׁ לֹא יֵעָמֵד בְּפָנֶיךָ, וְאִישׁ לֹא יֵעָמֵד לְפָנֶיךָ. כי ישר שתי נוסחאות, אבל אין לכולל בפרק ח פסוק י"ה וי"ה פְּאֶמְרָם, באמרים, אלא יקרא 'פְּאֶמְרָם' בלבד ככל קרי וכתוב שבתורה.

בליל פורים יבוא לבית הכנסת בבגדים נאים של יום טוב, לכבוד היום הקדוש והחשוב הזה, ולא כאותם הבאים עם בגדי חול. וכבר הפליגו חז"ל בשבח יום פורים, עד שאמרו שיום הכיפורים מעלתו כיום פורים. לחם ובשר - טוב שיאכל בשר בהמה דוקא, כי יש אומרים שלא יוצא ידי חובה בעופות ודגים, שאין שמחה אלא בבשר בהמה טוב שישלח את המשלוח מנות קודם שיאכל סעודת פורים, אבל אין זה מעכב. (קלה) רשאי אדם לשלוח מנות לחברו כמה ימים קודם פורים, ובלבד שיועד שלא יאכלם עד שיגיע יום הפורים, שהוא שעת חיוב התינה. (קסב) יש להזכיר לבני הבית לשלוח מנות. וטוב שגם הילדים הקטנים שהגיעו לחינוך [חמש או שש ומעלה, כל ילד לפי הבנתו], ישלחו מנות לחבריהם. (קמא)

מי ששתה יין והשתכר והתחיל לרקוד ולהסתובב, והזיק לחברו או לכלך את בגדיו, חייב לשלם לו כפי מה שהזיק, שאין הבדל בין המזיק בפורים למזיק בשאר ימות השנה. וכתבו השל"ה והאלהיה רבה: "וישומר נפשו ירחק מזה, כי זוהי שמחת הלוללות, ולא נצטוינו אלא על שמחה של מצוה". (רז)

שולח מנות לחברו, ובא ומצאו יין והניח לו את המשלוח, ולא נודע לו אלא לאחר שהתעורר במוצאי פורים, לא יצא המשלח ידי חובה. (קנב) רשאי הבעל לשתף את אשתו במנות ששולח לקרובו, ויוצאת בזה ידי חובה. ואין חובה להוסיף בשבילה עוד שתי מנות או שתשלח היא בעצמה דוקא. (קלח) אם נזכר כשאמר 'ברוך אתה' קודם שהמשיך ה' הטוב שמך וכו' נאה להודות, חוזר ואומר 'על הנסים', אבל אם כבר אמר ברוך אתה ה', כיון שהזכיר שם ה' בחתימת הברכה, יסיים את העמידה. וקודם 'עושה שלום', נכון שיאמר: מודים אנחנו לך על הנסים ועל הפורקן וכו', בימי מרדכי ואסתר וכו' עד ונודה לשמך הגדול סלה, יהיו לרצון וכו', עושה שלום. (ק)

אם אבי המשפחה יודע לקרוא את המגילה בדקדוק כראוי, יקרא בביתו לאשתו ובנותיו, ויברך להן ויוציאן ידי חובה. אך מאחר ולא כולם בקיאים בקריאה כראוי, ואינם מקפידים שלא לשתות בין מלעיל למלרע ושאר כללי הדקדוק, על כן, הניכון לארגן בבתי הכנסת בשעה מסוימת לכל הנשים, שתבואנה לשמוע קריאת המגילה מחון ירא שמים, והוא יברך את כל הברכות ויקרא להן - חג פורים בהלכה ובאגדה -

זוהר הקדוש מתורגם - השומר שבת ומענגו מלאכים מברכים אותו יש ארבעה מלאכים בארבע קצוות העולם הממונים להשגיח על אלה שהם שומרי שבת, ומענגים את השבת כראוי. כשנכנס שבת קודש, הם רואים את כל השולחנות של שומרי השבת שהרי הם בני היכל המלך ואלפי אלפים מלאכים איתם על אותם השולחנות, וכשרואים שמענגים את השבת כראוי מברכים אותם וכל המלאכים עונים אמן. ומה הברכה שמברכים את השולחן המסודר והמעונג כראוי, "אז תענג על ה' וגו' כי פי ה' דיבר" (ישעיה נח, יד), וכולם עונים, "אז תקרא וה' יענה" (ט.ט). ובסיום סעודה שלישית אומרים על אותו שולחן, "אז יבקע כשחר אורך גשן כבוד ה' יאספך" (שם, ח). וכשרואים שהשולחן של אותו ברנש לא מסודר ומעונג כפי הדין, אז דוחים אותו ואומרים עליו דברים לא טובים (הכתובים בתהילים בפרק קט) רחמנא ליצלן. ובמקום עונג מקבל נגע חס ושלום. ! { פרשת פקודי (דף רכב

כתוב בברכות דף יב: כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש - נקרא חוטא. אמר רבא: אם תבלי חכם הוא צריך שיחלה עצמו עליו. ומכאן רואים שאם רואה חבירו בצרה מחוייב להתפלל עליו ואם לאו נקרא חוטא צריך להרגיש את צרת חבירו ולחוש את תלבו. סופר בעלון הרשעה פרטית מעשה ביהודי שהיה מונשם ומורדם בגלל קורונה לאחר שהבריא עשה סעודת הודיה והזמין 18 אנשים שלא קשורים אליו ואמר להם אתם תמיהים אני אספר כהייתי מונשם מורדם עברתי מוות קליני והייתי בשמים אמא שלי שנפטרה כבר אמרה לי תחזור לעולם הזה אמרתי איך אמרה לי תראה למטה וראיתי אותכם קוראים תהילים לרפואתי כולכם קבלתם לקרא על יום פרק תהילים לרפואתי. למרות הכרותיכם עימי היא נמוכה מאד ובזכות זה חזרתי לעולם הזה. רואים כמה כוח של פרק תהילים אחד בכל יום לרפאות החולה

שאלה: ראובן הזיק את חברו בשמחת פורים האם יהיה פטור לדעת השולחן ערוך

תשובה: הרמ"א סימן תרצ"ה ע"פ ב' כתוב: המזיק את חברו תוך כדי שמחת פורים פטור וכן דעת המ"ב (דלא כדעת ערוך השולחן שמחייב וכותב שהיום ערבה כל שמחה), ודווקא שלא כיון להזיק אלא מכח שמחת פורים וכן הביא את הב"ח שמחלק בין הזיק גדול שמחייבים להזיק קטן שפורים הבית יוסף כתב שלא נהגנו לפטור משום שמחת פורים ולכן לדעת השו"ע יהיה חייב וכן פסק "חזון עובדיה פורים" היה מעשה בחמישה בחורים שעלו על מעלית ביום פורים יותר מהמותר שכולם היו קצת שיכורים וכתוצאה מכך המעלית נהרסה הרה"ג ניסים קרליץ פסק שמי שלחץ על כפתור הפעלת המעלית הוא הגורם לנוק ולא פטר אותם מדין שמחת פורים כנראה כפי הב"ח שבהזיק גדול לא פוטרים משום שמחת פורים ועוד שערך השולחן כתב שהיום ערבה כל שמחה ולכן חייב גם למנהג אשכנז

הנהגת ה' היא לא ניסית לעינינו שלא תתבטל הבחירה

קיימו וקבל היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם **מובא במסכת שבת** דף פח. על הפסוק "ויתיצבו בתחנית ההר" אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכהה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כנגיית במתן תורה ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא **רש"י מסביר** מודעא רבה - שאם יזמינם לדין למה לא קיימתם מה שקבלתם עליכם יש להם תשובה, שקבלו את התורה באונס אמר רבא אף על פי כן חזרו וקבלו את התורה בימי אחרושים מרצון בימי אחרושים - מאהבת הנס שנעשה להם: שכתוב "קיימו וקבלו היהודים" קיימו מה שקיבלו כבר:

התוספות שם ד"ה **כפה עליהן** כותב ואף על פי שכבר הקדמו נעשה לנשמע אם כן מדוע צריך לכפות עליהם הר כנגיית שמה יהיו חוזרים כשיראו האש הגדולה שיצאה נשמתן.

ומדרש תנחומה פרשת נח כתוב שאמרו נעשה ונשמע על תורה שבכתב ולא על תורה שבעל פה שדורשת מאמץ גדול של לימוד **המהר"ל מנאר** שכהה עליהן הר כנגיית כוונתו שקרע להם כל הרקיעים וראו את כל מעשה מרכבה ולא ראו עם ישראל מציאות אחרת שלא לקבל את התורה ושארן כלל אפשרות לבחור אחרת דהיינו שלל מהם את הבחירה וזה נקרא כפיה וכשחזרו וקבלו את התורה בימי אחרושים שהיה נס בהסתר כלשון גילת אסתר לשון הסתר ועדיין היה מקום לבחירה אומנם היו הרבה נסים מכל מקום ניתן להסביר זאת בצורה טבעית שפתאום נדה המלך פתאום המלך זכר את הצלת מרדכי ומצווה להרכיב אותו בעיר ומצווה שיאמרו "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו".

המן ועשרת בניו נתלו על העיר בגלל אסתר, ונתקיים ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה ביונאיהם הכל במהלך טבעי ובכל זאת קיבלו את התורה א"כ זוהי קבלת התורה מרצון ולא מאונס **ובזה מתורץ קושיית** התוספות לעיל שאע"פ שאמרו נעשה ונשמע מ"מ הוי עדין כפיה כיוון שלא יכלו לבחור אחרת. כיון שעם ישראל קבלו את התורה שנית בימי מרדכי ואסתר חג פורים נתקדש מאד עד שאמרו חז"ל כיפורים כפורים דהיינו פורים הוא כיום כיפור זה חג נראה לנו כחג של גוללות אבל האמת זהו חג מאד קדוש שכל המועדים עתידים להתבטל חוץ מפורים ומובא בספרים הקדושים שישנה הארה מאד גבוהה בחג הזה.

ואנו רוצים להדמות להארה זו ולכן נפסק בשו"ע שכל עני הפושט יד נותנים לו אנו מתנהגים כמו ההארה הגבוהה של פורים שכל הפושט יד ומתפלל נענה לכן ראוי להתפלל ביום זה על כל צרכיו הרוחניים והגשמיים.

נלמד מחג הפורים שגם בדברים הנראים לנו טבעיים תמיד יהדות לה' שתמיד משכיח עלינו הקב"ה עושה איתנו ניסים בכל יום אלא שאנו צריכים לראות אותם ולא התלות ולומר שזה טבעי זה אינו **שם וכמו שכתוב במדרש תהילים** מזמור קלו': "לעושה נפלאות גדולות לבדו".

שואל המדרש וכי ח"ו יש שותף לקב"ה שהפסוק אומר שהקב"ה אומר לבדו, מתוך המדרש שרק הוא לבדו יודע מה פלאים עושה והאדם אינו יודע כלל מהניסים שה' עושה לו.

כיצד, אדם נתון על המטה והנחש לפניו על הארץ בלא לעמוד הקב"ה יודג שיראה את הנחש ויהיה מפניו שלא יכישו ובשביל זהו עוד יום רגיל ואינו יודע שהקב"ה הצילו ואינו יודע מה פלאים עשה הקב"ה עמו. ומי יודע, הקב"ה.

וכן הוא אומר, (תהלים מ, ו) "רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך". אין לי להעריך שבתו ואינו כדאי לספר נפלאותיך. א"ר אלעזר, אפילו בעל הנס שבחן מכיר בנסו, שנאמר, לבדו. וכמו שדרש רב יוסף, מלא פירוש הפסוק: (ישעיה יב, א) "אודך ה' כי אנפת ב"י". במה הפסוק מדבר, בשני בני אדם שהלכו לסחורה, ישב לו קוף לאחד מהם

התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבע ספינת חברו בים התחיל מודה ומשבח. לכך נאמר: (שם) "ישוב אפך ותנחמני" בעצם בזכות הקוף ניצל ממוות ולכן תמיד נודה ונהלל לבורא עולם.

וכן שמעתי ביאור על הפסוק: "**הללו את ה' כל גויים**" היה צריך לומר "כל יהודים" אלא הגויים יודעים כמה הם רוצים להרע לעם ישראל ולא עולה בידם ולכן אומר הפסוק: "הללו כל גויים" כיון שעם ישראל לא יודע הניסים שה' עושה לישראל אלא הגויים וכשרואים כמה הקב"ה שומר על ישראל, על הגויים מוטל להלל את ה' על נפלאותיו.

הרמב"ן כותב שגם הטבע זה נס שלנו דווקא שינוי הטבע נראה כנס. ומי שמגיע לאמונה והכרה עמוקה ומוחלטת שאין שום הבדל בין טבע לנס ומבטל את כל רצונותיו לבורא עולם זוכה שהקב"ה עושה ניסים חדשים לבקרים. **וכן מסופר בגמרא על ר' חנינא** בן דוסא ואשתו שהיו מלומדים בניסים מסכת תענית דף כד. אמר רב יהודה אמר רב בכל יום ויום בת קול יוצאת ואומרת כל העולם כולו יזוון בשביל חנינא בני וחנינא בני דיו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת הייתה רגילה אשתו של רבי חנינא לחמם את התנור כל ערב שבת וזורתק סמרטוטים משום הבושה כיון שכולם בשלו לשבת ויצא ענן מהארובה כתוצאה מהבישולים וכדי שגם לה יצא עשן למרות שלא היה לה מה לבשל שמה סמרטוטים כדי שיצא עשן הייתה לה שכנה רעה שאמרה אני יודעת שאין לה כלום לבשל מנין העשן הזה באה ונקשה על הדלת התביישה אשת רבי חנינא ונכנסה לחדר נעשה לה נס וראתה את התנור מלא לחם וקערה מלאה בצק אמרה לה השכנה פלוגית: תביאי מרדה להוציא את הלחם שאם לא עוד מעט ישרף אמרה גם אני נכנסתי לחדר לשם כך להביא את המרדה מפני שמלומדת בניסים הייתה והייתה בטוחה שהקב"ה יעשה לה נס.

רבי חנינא ראה פעם את בתו עצובה שאל אותה מדוע את עצובה אמרה לאביה שהתחלף לה חומץ בשמן ובמקום שמן להדלקת נרות שמה חומץ להדלקת נרות אמר לה: בתי מי שאמר לשמן וידלוק יאמר לחומץ וידלוק אומרת הגמרא שדלק הנר כל השבת עד מוצאי שבת ולקחו ממנו נר להבדלה.

מי שיש לו אמונה פשוטה שטבע הוא נס ונס הוא טבע ועושה את רצון ה' ללא התחכמויות במסירות והקרבה גדולה מתוך עסק התורה זוכה שגם הנס נחפץ אצלו לטבע בדרונו אנו זכינו לצדיק יסוד עולם הבא סאלי שטבע אצלו זה נס ונסים היו מתגלגלים על ידו כלאחר יד והנה כמה מאלפי הסיפורים

וכפי שמסופר מעשה שהיה בזוג שלא נפקדו שנים רבות בזרע בר קיימא, ובצר להם פנו אל הבבא סאלי זיע"א ובקשו ממנו ברכה. אמר להם הצדיק: כל זמן שיש לכם עיתונים בבית, לא תפקדו. ואכן קיבלו עליהם לשלל את העיתונים. עבר זמן ואותו זוג לא נפקדו, ושוב חזרו לצדיק. אמר להם הרב, שיחפשו טוב אולי נשאר עוד זכר של עיתון בבית. ואכן חפשו, ומצאו חתיכת עיתון באחד הפינות, וסילקוהו מקרם מביתם, ותהילות לה' יתברך נפקדו בזרע בר קיימא.

בבא סאלי מהם משותק

ברוך ציוני נולד עם מחלת ניוון קשה ברגליו, הגורמת לניוון אט אט עד שבשלב מסויים הן משתתקות לחלוטין. אכן בגיל 8 הידיעה המרה הגשימה את עצמה, ורגליו של ברוך פסקו מלצעוד. מעתה, את הדרך לתלמוד התורה הוא גמא על כסא גלגלים. ובגיל 11, בעודו מתמין עם אביו להכנס לסדרת בדיקות יצקת ניתוח מסובך, בנסיון להציא את הרגלו, פגשו ברוך ואביו את ר' יצחק שלמה לוגסי, משמשו האישי של הבבא סאלי, שהציע להם לבוא לבבא סאלי, וסידר להם כניסה ללא עיכובים. הם הגיעו לחדרו של הרב, הרב קיבל את הילד בחום והגיש לו כוס מים, הוא אמר לו לברך על המים. הרב חייד אליו, פרס ידיים ואמר לו: "בוא, בוא אליי". ברוך הקטן ענה בחרדה: "אינני יכול, אני מרותק לכסא גלגלים, רגלי נכות". הרב המשיך ואמר בחיין: "אתה יכול! קום על הרגלך וגש אליי!" הוא אחז בידת הכסא וניסה להתרומם. תוך כמה שניות היה אחוז ומחובק בידיו של הרב, כשהוא עומד. לאחר מכן הלך תקופה קצרה בעזרת קביים, אח"כ החל ללכת כמו כולם. מעשה זה פורסם בכלי התקשורת, מתוך עסק התורה זוכה שגם הנס נחפץ אצלו לטבע.

וספרו. פעם שאלו את הגאון הקדוש רבנו ישראל אבן-צירא -

בישיבת וואלווין, נחמנו פעם התלמיד הגאון רבי מרדכי גימפל יפה כ"ב של פורים". והוא הקשה חמ"ץ. "חירוצים ובוהן בין מפליא בפלפולו. הדרשה היתה כה יפה, עד שלאחר הדרשה התרעמו מבי הישיבה עליו" דווקא בשל מנהגיה של הדרשה, באומרו לו כי הוא לא קיים כלל את המצוות שיש פורים. שהיה הפלפול היה כהיפה ואמיתי. דבר שמאיים לרב אמיתי ולא לרב של פורים... נענה ואמר להם רבי מרדכי גימפל: אמנם קושיית הקשתי חירוצים יחוצת, ופלפול מבריק אמרתי. אבל בוודאי מקשה לכם כפי שהי' היה בניו על קושיא מדרבי הירושלמי על דברי הרמב"ם, וכל פי' זה בתיב את הדרשה שלי. אבל... דע לכם, כי אין כוה ירושלמי כלל... ואין רמב"ם שבוה כלל הרי שכל זה אכן "פורים תורה" ה"ל (פורים בקהילות ישראל) **רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחוחא ובדחי' רבנן לטופר ישב באימה ופתח בסוגיא (שבת ל:)**

מי שברך דאבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אחרון דוד ושלמה הוא יבדו וישמרו ויעזרו ויעזרו יורומם ויצלח את התורמים הקרים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרת חניה, צבן יגאל וציפורה, יצחק ויובד תהלה חזד, דג חזד, ישראל קרין חניה, ציפורה חזד ושפחתה, ח' וצבניה חזד, וצבניה חזד, משה חיים בן צבניה, עמי ושושנה כחן, אליהו ורות נחמה חזד, רפי ואביבה זדון, יסכה ועקב שמשיא, שמואל ונורית חזד, חתן שמעון ומרים, מיכאל אלדס חזד, עמוס רויאל ואריה חזד, יצחק וכוכבה חזד, חתן יואל, כחן עזריאל, שרון קונין, יחונת ושלת חזד, דסס ודינאל פראג'י, יוסף ומיה חזד, הרב אסף נתן, בת שבע חזד וכל משפחתה, אברהם וסגילת מסעס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילה בתו, ר' יעקב צבאן, כחן חמייס סטויז, בר רבקה בן, מושון נתן, לויזון חגון תהילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עיב לילט ומול אורון בני ציפורה. שותרומים לכללי פוק כמוסון כולל יום, סלל לל ששי, כולל בן הוומים, (ועד) ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים בהרומים ישמח ויחייב מכל גרה וזקן יצילם ויגיה כוכב מרעכבם ויבלי יעשו יעשו ויבטל האל-מלעלה כל גזירות קשות וירוש ויגוזה עליהם האל- גזירת סונית וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלת ליבם לטובה, לחיים טובים ומזוללים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים יחייבו. לעני: היום בן זיל, רחל בת מולה אליהו בן מירכה.

זכר למחצית השקל [לפי הרב יצחק יוסף - 25]
[ע] לרב מוזו 29 [ע] כל הרוצה לזכות
בהזקת תורה : כולל יום, כולל ליל שיש, כוללי בין הזמנים, עלון שבועי ועוד יתרום
והעברה בנקאית לחשבון: על שם: כולל קול
כמוס בנק פאנ"י סניף 173 מ.חשבון -
012505 טל: 054-8464024